

Gemeente Boxtel

t.a.v. de Gemeenteraad en het College van Burgemeester & wethouders

Postbus 10.000

5280 DA Boxtel

GEMEENTE BOXTEL			
22 JUL 2020			
			ovb
afd.			kopie

Datum: 17 juli 2020

Betreft: reactie op concept-visie zonne- en windenergie

Geachte raadsleden, geacht College,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van de concept-visie zonne- en windenergie, welke onlangs beeldvormend in de Gemeenteraad is besproken. Graag sturen wij u reeds in dit stadium een reactie op deze concept-visie.

Als natuur- en milieuorganisaties maken wij ons zorgen over de CO₂-uitstoot en daarmee gepaard gaande klimaatverandering, en zijn wij voorstander van een versnelde energietransitie van fossiele naar hernieuwbare energie. Dit zien wij als een belangrijke maatschappelijke opgave. Energiebesparing krijgt daarbij tot nu toe in onze ogen te weinig aandacht. Voor iedere joule die bespaard wordt, hoeft 3-8 joule niet opgewekt te worden. Wij realiseren ons dat deze opgave een duidelijke ruimtelijke impact heeft, met gevolgen voor natuur en landschap. Daarom vinden wij dat natuur- en landschapsbelangen ook volwaardig moeten worden meegewogen. Een ruimtelijke afweging op regionaal niveau is daarvoor ons inziens noodzakelijk, waarvoor de RES bedoeld is. Jammer genoeg heeft de concept-RES Noordoost-Brabant tot nu toe niet die ambitie kunnen waarmaken. Een gemeentelijke ruimtelijke visie, zoals die nu voorligt, kan daarbij uiteraard een waardevolle bouwsteen zijn.

We zijn als natuur- en milieuorganisaties bij het RES-proces in Noordoost-Brabant betrokken, en hebben daar ook inbreng geleverd voor het opgestelde 'Afwegingskader Landschap'. We betrekken dat ook graag bij de voorliggende reactie op uw concept-visie.

Reactie op onderdeel windenergie

In grote lijnen delen wij de analyse die gemaakt wordt ten aanzien van windenergie. Door de ligging van de woonkernen en de aanwezigheid van verschillende grote en kleinere natuurgebieden waar plaatsing van windturbines niet mogelijk en wenselijk is, bevat het grondgebied van uw gemeente een zeer beperkte potentie voor plaatsing van windturbines.

Uw concept-visie laat echter zien dat het gebied langs de A2 ten noorden van Boxtel potentieel geschikt is voor het plaatsen van een cluster windturbines. Die conclusie delen wij niet. Graag lichten wij toe.

Allereerst is deze locatie niet opgenomen als zoekgebied voor grootschalige energieopwekking in de Concept RES Noordoost Brabant. Het idee van de regionale energiestrategie is juist dat binnen de regio gezocht wordt naar de meest geschikte locaties voor zon- en windenergie. Dat kan dus betekenen dat er gemeenten zijn zonder geschikte windlocaties, terwijl er andere gemeenten zijn waar windturbines beter passen. In het RES-proces is door onze organisaties ingebracht welke

zoekgebieden op regionale schaal naar onze mening de voorkeur hebben. Deze zijn volgens ons niet gelegen in de gemeente Boxtel. We roepen u op om, samen met de gemeenten in Noordoost Brabant, de lijn van de regionale energiestrategie te volgen, om op regionale schaal, volgens een transparant en participatief afwegingsproces, te komen tot geschikte zoekgebieden.

Het afwegingskader van de Concept RES volgend constateren wij:

1. De gemeente Boxtel ligt midden in het Nationaal Landschap Het Groene Woud. Kernkwaliteiten van dit gebied zijn het groene karakter, de kleinschalige openheid en de nog goed herkenbaar samenhangende beken, essen, kampen, bossen en heiden. Een zeer waardevol kleinschalig landschap met hoge natuur-, landschaps- en belevingswaarde.
2. In de concept-visie (pagina 42) geeft u aan dat volgens het Afwegingskader Landschap van de RES jonge heideontginningen geschikt zijn voor wind. Dit is echter een onvolledige weergave van het afwegingskader. Voor de gehele Meierij wordt aangegeven dat 'voorzichtigheid is geboden'. Opgenomen is verder dat *grootschalige* jonge heideontginningen mogelijk in aanmerking kunnen komen voor windturbines, aangezien dan de aard en schaal van het landschap min of meer aansluit bij de maatvoering van een windturbine. Voor *kleinschalige* jonge heideontginningen, zeker indien er tevens sprake is van cultuurhistorisch waardevol gebied, wordt dit echter niet zo gesteld. Daar wordt aangegeven dat hier bekeken moet worden of windturbines passend zijn.
3. Het door u aangegeven zoekgebied is een zeer duidelijk voorbeeld van een kleinschalige jonge heideontginning met een hoge cultuurhistorische waarde. Het betreft een kleinschalig agrarisch landschap, waarbij de rationele ontginningsstructuur nog goed herkenbaar aanwezig is en wordt geaccentueerd door lanen en houtsingels. Vrijwel direct grenzend hieraan liggen bossen en vennen, overgaand in het beekdalen van de Dommel en de Essche Stroom. Feitelijk is het een enclave die geheel omgeven is door het Natuurnetwerk Brabant.

Uit bovenstaande volgt dat er binnen de regio Noordoost Brabant andere, en meer geschikte zoekgebieden voor windenergie zijn aan te wijzen dan gebieden in Boxtel. Denk daarbij in eerste instantie aan de grootschalige jonge heideontginningen in *open* landschappen. Daar passen windturbines met een ashoogte van ten minste 100 meter beter in verhouding tot aard en schaal van het landschap.

Wij kunnen ons, vanuit de urgentie van de energietransitie, best voorstellen dat in het kader van de RES-sen, ruimte wordt gezocht voor wind aan de randen van het Nationaal Landschap, en in de hoogdynamische zones bij de Brabantse steden.

Daarom vragen wij u om de zoekgebieden voor wind te heroverwegen en niet op te nemen in de definitieve visie.

Reactie op onderdeel zonne-energie

In de concept-visie wordt aangegeven hoeveel, waar, waar eerst en hoe zonneparken binnen de gemeente worden toegestaan. In algemene zin willen wij aangeven dat naar onze mening grondgebonden zonneparken weliswaar een (beperkte) rol kunnen spelen in de energietransitie, maar ze hebben niet onze voorkeur vanwege de grote ruimtelijke claim en de grote landschappelijke impact die er vanuit gaat. Het is daarom positief dat u de zonneladder centraal stelt in de concept-visie, en kiest voor een relatief beperkte ruimte voor grondgebonden zonneparken. We zouden

echter wel willen voorstellen dezelfde zonneladder te gebruiken als in de concept-RES is gedaan (5 treden). Daarbij hadden we ook graag gezien dat de eerste treden van de zonneladder uitgebreider en concreter aan bod zouden komen. Hoe wordt bereikt dat de nog onbenutte dakoppervlakte zo efficiënt mogelijk wordt benut voor energie-opwekking? Wij signaleren dat op het grote bedrijventerrein Ladonk nog maar een klein percentage van de daken vol ligt met zonnepanelen, daar zou meer urgentie op moeten komen.

Ten aanzien van het ruimtelijk kader kunnen wij het voor zonneparken uitsluiten van natuurgebieden, cultuurhistorische waardevolle gebieden en enkele specifiek aangegeven landschappelijk waardevolle gebieden ondersteunen. Overigens zijn in onze ogen de nog niet ingerichte delen van het Natuurnetwerk Brabant eveneens ongeschikt voor zonnevelden, conform het beleid in de provinciale Interim Omgevingsverordening. Bij de landschappelijk waardevolle gebieden is in onze ogen een aantal waardevolle landschappen vergeten, zoals de omgeving van het beekdal van de Kleine Aa (cultuurhistorisch waardevolle akkercomplexen Donders/Roond), de directe omgeving van Velder/De Mortelen, de directe omgeving van de ecologische verbindingzones Blauwhoefseloop en Sparrenrijk-Kampina en het kleinschalige landschap tussen A2 en Geelders. Wij verzoeken u deze gebieden toe te voegen als uitsluitingsgebieden. Wij constateren verder dat u ten aanzien van de beekdalen (met name de Essche Stroom) afwijkt van het Afwegingskader Landschap uit de RES door ook in het beekdal ruimte te bieden voor zonneparken. De in het afwegingskader aangegeven benadering om naast de beek ook het eerste perceel vrij te houden heeft nadrukkelijk onze voorkeur. Dit zou ook betrokken moeten worden bij aanpassing van overweging B1 (pagina 13), waar in de huidige formulering initiatieven op aan de beek grenzende gronden (vanwege de waterbergingsfunctie) juist hoger gewaardeerd worden.

Bij de 'systematiek waardering initiatieven' willen wij nog opmerken het afstandscriterium ten aanzien van de Kampina niet passend te vinden. Hoewel we uit de overwegingen opmaken dat hiervoor is gekozen om een positieve bijdrage (afname van stikstofdepositie) aan het natuurgebied te bewerkstelligen, verwachten wij dat dit maar een zeer beperkte effect kan opleveren. Daar tegenover staat dat vanuit natuur- en landschappelijke overwegingen het juist ongewenst is een zonnepark naast een natuurgebied te realiseren. Onze voorkeur gaat uit naar het gebied waarvan u zelf ook van aangeeft dat daar potentieel veel ruimte aanwezig is, namelijk het gebied waar verstedelijking afweegbaar is. Ons dringende advies is om daar te beginnen.

Wij verzoeken u bovengenoemde punten mee te nemen bij het definitief vaststellen van uw visie. Vanzelfsprekend zijn wij bereid deze brief nader toe te lichten in een gesprek.

Met vriendelijk groet,

Mede namens de Brabantse Milieufederatie en Natuurmonumenten,

Ing. J. Baan

Directeur Brabants Landschap

Gemeente Boxtel, t.a.v. de Gemeenteraad en het College van Burgmeester en Wethouders
Postbus 10000
5280DA Boxtel

Datum: 21 juli 2020

Onderwerp: reactie op concept-visie zonne- en windenergie

Geachte raadsleden, geacht College,

De Werkgroep Natuur- en Landschapsbeheer Boxtel (WNLB) heeft met belangstelling kennisgenomen van de concept-visie zonne-en windenergie die onlangs beeldvormend in de Gemeenteraad is besproken. Ook hebben wij kennisgenomen van de reactie op deze concept-visie van Brabants Landschap, Natuurmonumenten en de Brabantse Milieufederatie d.d. 17 juli 2020. Bij deze willen wij u laten weten dat de WNLB zich kan vinden in deze reactie en deze dan ook graag ondersteunt.

Met vriendelijke groet,

A.C. Meijdam

Secretaris WNLB

Stichting het Noordbrabants Landschap
De heer ing. J. Baan
Postbus 80
5076 ZH HAAREN

Zaaknummer 1240968
Uw kenmerk:

Behandeld door: John van Zuijlen
Telefoonnummer: 073-5531174
Datum \$datumond\$

Onderwerp: Beantwoording reactie natuurorganisaties op Visie zonne- en windenergie Boxtel

Geachte heer Baan,

In uw brief van 17 juli 2020 geeft u een reactie op de concept Visie zonne- en windenergie Boxtel. Hierbij reageren wij op daarop. Wij zullen uw brief en deze reactie aan de gemeenteraad voorleggen, zodat zij er tijdig kennis van kunnen nemen. Verder volgt nog een uitnodiging voor een gesprek met wethouder Peter van de Wiel om deze reactie mondeling toe te kunnen lichten. Een afschrift van deze brief wordt verzonden naar Natuurmonumenten, de Brabantse Milieu Federatie en de Stichting Werkgroep natuur- en landschapsbeheer Boxtel.

Opgave

U geeft aan dat in het streven naar reductie van de CO₂-uitstoot binnen de RES NOB te weinig aandacht is voor energiebesparing. Hiervoor is wel degelijk aandacht. Binnen de RES moet in 2030 11% bespaard worden op het gebruik van elektriciteit en aardgas. Dit stimuleren wij de komende jaren door gerichte acties voor inwoners en bedrijven.

In de raadsvergadering van 10 juni 2020 is de concept RES NOB vastgesteld. Dit houdt voor onze gemeente een opgave voor 2030 van 0,29 PJ (= 0,08 TWh) in aan hernieuwbaar op te wekken elektriciteit. Verder is het afwegingskader landschap vastgesteld als handvat voor het afwegen van lokale- en (sub)regionale gebiedskeuzes, gericht op de realisatie van de RES opgave.

Realistisch gezien zijn de besparingsdoelen en potentieel voor zon op dak (van woningen en bedrijven) onvoldoende om de RES doelen voor 2030 te behalen en is ook zon en wind op land noodzakelijk om de RES doelstelling te behalen.

Daarnaast heeft de RES alleen betrekking op elektriciteit en gebouwde omgeving en niet op industrie, mobiliteit en landbouw. De totale opgave is veel groter. Bovendien is de ambitie van Boxtel groter en wil zij al in 2030 energieneutraal zijn. Daarnaast kan men energiebesparing bij woningeigenaren en de benutting van het potentieel voor zon op bestaand dak alleen stimuleren en niet afdwingen. Verder is omwille van de efficiency van het elektriciteitsnetwerk en beperking van de maatschappelijke kosten een goede mix van zon en wind op land noodzakelijk om deze doelen te realiseren.

Afwegingskader landschap RES NOB

In het afwegingskader landschap is uitgegaan van één regionale opgave aan hernieuwbare elektriciteit voor de gehele regio en is op basis van landschappelijke kenmerken bepaald waar deze opgave het beste gerealiseerd kan worden. Daarin is het niet wenselijk dat er grootschalige energie via zon en wind

bezoekadres: Markt 1, Boxtel
postadres: Postbus 10.000, 5280 DA Boxtel
KvK: 17278580

tel: (0411) 65 59 11
fax: (0411) 65 52 25
BTW: NL001708958

IBAN: NL05BNGH0285001396
e-mail: gemeente@boxtel.nl
internet: www.boxtel.nl

Bij correspondentie graag datum en kenmerk vermelden

op land wordt opgewekt in het landschap van het Groene Woud met zijn kwetsbare oude ontginningen en beekdalen.

Regionaal is echter geen overeenstemming bereikt over het uitgangspunt dat de opgave wordt ingevuld op locaties waar het landschappelijk het meest gewenst is. Dit zou inhouden dat sommige gemeenten een onevenredig groot deel van de regionale opgave moeten invullen en andere gemeenten geheel gevrijwaard worden. Hoewel dit landschappelijk gewenst is, bleek hiervoor maatschappelijk onvoldoende draagvlak.

Om de lokale resultaatverplichting te realiseren kan van dit afwegingskader landschap gemotiveerd afgeweken te worden en is in de visie een afwegingskader voor zonneparken gevormd. Daarnaast is het potentieel voor windparken in de gemeente verkend.

Windenergie

Voor windenergie zijn in het afwegingskader landschap geen zoekgebieden opgenomen in de gemeente Boxtel, omdat windenergie ongewenst is in het kleinschalige landschap van het Groene Woud. De provinciale Interim omgevingsverordening (IOV) laat windparken in clusters van minimaal 3 windturbines toe langs hoofdinfrastructuur. Door benutting van de locatie langs de A2 worden andere, minder wenselijke locaties in de gemeente ontzien (in beekdalen of NNB). Samen met buurgemeenten Vught en Sint-Michielsgestel kan gekeken worden of een robuuster windpark van minimaal 5 turbines volgens het afwegingskader landschap langs de A2 mogelijk is. De analyse betreft slechts een verkenning en nader onderzoek is nodig om tot een ruimtelijke onderbouwing te komen van een mogelijk windpark. De noodzaak van het windpark wordt op regionale schaal afgewogen en die is met name afhankelijk van de invulling van de opgave op de komgronden in de regio. Daarbij moet de schaal van het windpark afgewogen worden ten opzichte van enerzijds de kleinschalige jonge heide ontginning van het Wilhelminapark en anderzijds de hoofdinfrastructuur van de A2 en dient een mogelijk windpark hierbij landschappelijk aan te sluiten.

Zonne-energie

De zonneladder met 3 treden is gebruikt, omdat deze aansluit bij de IOV en het Klimaatakkoord. De zonneladder uit het afwegingskader landschap komt daarmee overeen, alleen zijn trede 1 en 2 daarin onderverdeeld. In de IOV zijn deze gebieden duidelijk begrensd en vormen het uitgangspunt voor de visie.

Het benutten van nog onbenut dakoppervlak (zoals op Ladonk) wordt zo veel mogelijk gestimuleerd, maar de opgave is te groot om de zonneladder volgtijdelijk te beschouwen en pas zonneparken toe te staan als alle potentieel op daken is benut. Daarnaast is maar 40% van alle daken geschikt voor zonnepanelen.

Bij de bepaling van het afwegingskader voor zonneparken is rekening gehouden met de instructieregels uit de provinciale Interim omgevingsverordening (IOV) en het afwegingskader landschap, dat dient als handvat. Als initiatieven voor zonneparken worden ingediend, worden deze eerst op basis van ruimtelijke kwaliteit en vervolgens op basis van maatschappelijke meerwaarde beoordeeld. Hierbij staat de zonneladder uit de IOV centraal en door voorrang te geven aan zonneparken in gebieden waar verstedelijking al afweegbaar was, worden de meest kwetsbare gebieden ontzien. Deze gebieden in trede 2 en het potentieel voor zon op daken zijn echter onvoldoende om de lokale resultaatverplichting voor 2030 te realiseren. Daarom dient ook de ruimtelijke kwaliteit van initiatieven in trede 3 beoordeeld te worden. Indien deze landschappelijk ingepast kunnen worden en er sprake is van voldoende ruimtelijke kwaliteit én maatschappelijke meerwaarde, kunnen dergelijke initiatieven toch gehonoreerd worden.

Tenslotte kunnen zonneparken het landschap aantasten, maar met een goede inpassing kunnen ze ook de biodiversiteit in een gebied vergroten. Zo biedt het Groenontwikkelingsfonds Brabant mogelijkheden voor de ontwikkeling van nieuwe natuur en het opwekken van duurzame energie. Op die manier kunnen zij elkaar versterken en kan dit de landschappelijke waarden in een gebied vergroten.

De door u genoemde vergeten waardevolle landschappen (beekdal Kleine Aa, omgeving Velder/de Mortelen, EVZ Blauwhoefseloep en Sparrenrijk-Kampina en kleinschalige landschap tussen A2 en de Geelders) kunnen ontzien worden bij de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit. De WNLB is vertegenwoordigd in de Werkgroep Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel, die advies geeft aan het college over de voorkeursvolgorde van initiatieven voor zonneparken.

Door binnen trede 3 voorrang te geven aan zonneparken rondom de Kampina geeft dit boeren de mogelijkheid de stikstofdepositie structureel te verlagen. Tenslotte worden zonneparken gedurende hun levensduur niet meer bemest. Uiteraard gaat de voorkeur eerst uit naar trede 2, maar ook nabij de Kampina kunnen zonneparken met een goede landschappelijke inpassing meerwaarde hebben. In die zin is die zone passend. Tenslotte wijzen wij u er op dat op grond van de IOV zowel zonne- als windparken tijdelijke bestemmingen zijn, waarbij de oorspronkelijke bestemming blijft bestaan.

Uw reactie en deze beantwoording worden aan de gemeenteraad voorgelegd, zodat zij die kunnen meenemen bij de vaststelling. U kunt reageren op onze beantwoording in het gesprek, waarvoor u uitgenodigd wordt.

Indien u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer J. van Zuijlen, beleidsmedewerker duurzaamheid, bereikbaar onder doorkiesnummer 073-5531174 of e-mail j.v.zuijlen@mijngemeentedichtbij.nl

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Boxtel,

A.E. Kraal
secretaris

R.S. van Meygaarden
burgemeester